

Astma, Allergi och KOLsjuksköterskeföreningen

Om ASTA

ASTA arbetar för sjuksköterskors utbildning, kompetensutveckling och forskning inom astma-, allergi- och KOL-området. Det gör vi utifrån ett etiskt förhållningssätt byggt på vetenskap och beprövad erfarenhet, i enlighet med International Council of Nurses (ICN) etiska kod, nationella riktlinjer och gällande författningar.

Sjuksköterskeföreningen inom Astma-, Allergi- och Kroniskt Obstruktiv Lungsjukdom KOL (ASTA) bildades 1985. Våra omkring 450 medlemmar är kliniskt verksamma inom såväl primär- som specialiserad vård, men även inom forskning och utbildning.

År 2005 utarbetade ASTA den första kompetensbeskrivningen, som beskriver den utbildnings- och kompetensnivå

sjuksköterskor inom området astma, allergi och KOL behöver ha. Den uppdaterade versionen från 2024 utgör tillsammans med Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård av astma och KOL (2020) en vägledning och rekommendation till arbetsgivare vid anställning av astma-, allergi- och KOL-sjuksköterskor samt till högskolor och universitet vid planering av utbildningar avseende innehåll och struktur.

Snabb och enkel mätning av blodeosinofiler för KOL-patienter!

Med HemoCue® WBC DIFF får du svar på en 5-partsdiff med eosinofiler i blodet från bara en droppe blod - på endast fem minuter.

hemocue.com | Phone: +46 431 48 12 00 | E-mail: info@hemocue.se

ASTA behövs

Genom att stimulera till utbildning och kompetensutveckling ökar möjligheterna till en jämlik vård för patienter med astma, allergi och KOL. ASTA är ett stöd för politiker, huvudmän, arbetsgivare, chefer och specialistsjuksköterskor för att förbättra förutsättningarna till en god, säker och jämlik vård för astma-, allergi- och KOL-patienterna.

Bakgrund

Astma, allergi och KOL är tre stora folksjukdomar som ökar nationellt såväl som globalt. I Sverige lider drygt 30 procent av befolkningen av allergi och cirka 10 procent av astma respektive KOL. Många personer

med allergi och astma kan ha relativt lindriga symtom medan en stor andel lever med besvär som kräver omfattande sjukvårdsinsatser, långvarig medicinering och i vissa fall även sjukskrivning för sig själv eller för vård av barn. KOL är den tredje vanligaste dödsorsaken i världen.

Lättare andning och behaglig känsla

NeilMed är världsledande med produkter inom läkemedelsfri nashälsa. Sinus Rinse är världen mest sålda nässköjare, ett enkelt och skonsamt sätt att skölja näsan. Sköljning med saltvatten är rekommenderat vid bland annat förkylning, nästäppa, bihåleinfektion och allergi. Våra produkter rekommenderas av öron-näsa-hals-specialister.

Finns i välsorterade apotek och online.

WEHALE.LIFE/SE

HEMSIDAN FÖR DIG OCH DINA PATIENTER!

Vårt mål är att hjälpa patienter och anhöriga att lära sig mer om astma och KOL. Därför informerar vi om astmasymtom, astmadiagnos, hur man undviker astmaanfall och hittar svar på hur man lever ett bra liv med astma. Detsamma gäller KOL (Kronisk Obstruktiv Lungsjukdom): Vilka är de vanligaste KOL-symtomen, hur KOL diagnostiseras och hur man använder inhalatorn på rätt sätt.

På [Wehale.life/se/prose](https://wehale.life/se/prose) har vi samlat information om våra produkter till sjukvårdspersonal. Du hittar bland annat:

- Instruktionsfilmer
- Produktinformation
- Studier

Läs mer om:

**Artiklar om
astma & KOL**

Läs mer om:

Våra produkter

ORION
PHARMA

EJSYH-4370/2024.12.16

WEHALE.life

Inhalationsteknik

Målet med behandling av astma är att patienterna ska få så god kontroll som möjligt över sin sjukdom. Grundläggande är tillgång till sjuksköterskor och team med specialkompetens inom området. Det ska finnas utrustning för diagnostisering med kompetens att tolka resultaten.

Astma/KOL-sjuksköterskor behöver behärska olika inhalationstekniker och kunna förmedla dem till patienter på ett personcentrerat sätt. Det finns många olika tekniker och därmed också många fel som kan göras. Drygt var tredje patient med lungsjukdom använder sin inhalator på ett felaktigt sätt.

Det är viktigt att varje patient får individanpassad inhalator och adekvat utbildning i att använda korrekt inhalationsteknik för att uppnå terapeutisk effekt och sjukdomskontroll.

Vid varje besök hos sjukvården ska patienten få en genomgång och instruktion om inhalationsteknik.

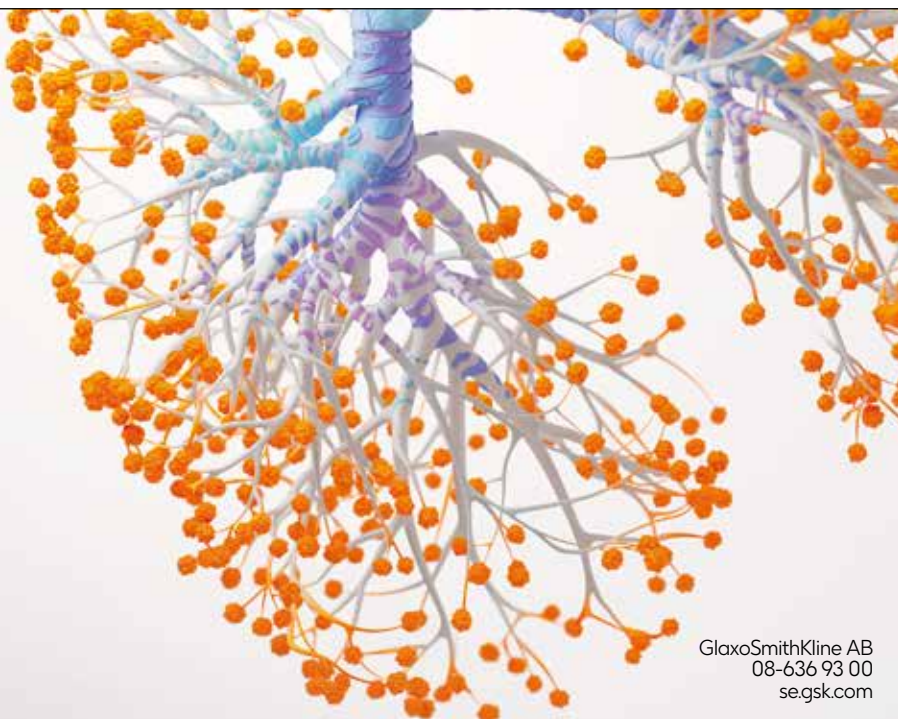
Inhalationstekniken skiljer sig åt mellan olika inhalatortyper (pulver, spray och spraydimma).

En spacer är en andningsbehållare som kan användas som hjälpmedel vid behandling med inhalationsspray. Läkemedlet sprayas in i behållaren och dosen kan andas in i egen takt, utan att behöva koordinera andning med avtryckaren.

The GSK logo is displayed in a bold, orange, sans-serif font.

Ahead Together

På GSK förenar vi vetenskap, teknik och kompetens för att både förebygga och behandla sjukdomar.

Omvårdnad vid KOL

KOL-skola riktar sig till patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom och den bedrivs ofta i team med exempelvis fysioterapeut och astma/KOL-sjuksköterska både i öppenvård och slutenvård. Sjuksköterskan samordnar och initierar strukturerad patientutbildning.

Syftet med utbildningen är att ge kunskap om sjukdomen, trygghet i vad patienten kan göra vid försämring samt att motivera till livsstilsförändring. Här spelar sjuksköterskan en stor roll i patientutbildning och

stöd till egenvård. Att instruera patienten i inhalationsteknik och att understryka vikten av fysisk aktivitet, rökstopp, nutrition och förebyggande vaccinationer är viktiga uppgifter.

INSPIRIAMO FIDUCIA

Från den italienska rubriken kan man utläsa orden *andning*, *inspiration* och *förtroende*, tre centrala begrepp som kan användas för att beskriva **FLAEM NUOVA S.P.A.** - en ledande tillverkare inom andningsvård från Italien.

Andning

Anspelar på ett brett sortiment inom andningsvård, med produkter inom bl.a. inhalation, andningsträning, sekretmobilisering och slemsugning, som är *Made in Italy*.

Inspiration

Härrör till en hög innovationsgrad, där nästan 60 års erfarenhet och FoU-investeringar genererar nya tekniska lösningar och produkter som kan tillgodose marknadens behov.

Förtroende

Skapas av kvalitativa och säkra produkter - ett resultat av strikta driftsprocedurer och rigorösa produktionsstandarder samt certifieringar och tester utförda av erkända tredjepartsorgan.

LightNeb

Upptäck FLAEM **LightNeb**, en effektiv, tyst, portabel mesh-nebulisator med innovativ ljusfunktion. Lämplig för nebulisering av läkemedel i lösning och suspension samt saltlösning.

För mer information, besök www.medicatoma.se

Svensk distributör: AB Atoma, Vargmötesvägen 2D, 186 30 Vallentuna
08-590 754 00 • info@atoma.se • www.atoma.se

MADE IN ITALY
SINCE 1966

ASTA-dagarna

År 2025 fyller ASTA 40 år, och det firas bland annat på ASTA-dagarna i Stockholm 27–28 mars. Det kommer att vara ett gediget vetenskapligt program med föreläsare från olika professioner, stipendieutdelning och korande av årets ASTA.

Två forsknings- och utvecklingsstipendier på 50 000 kronor vardera delas ut under ASTA-dagarna. De kan sökas av AS-

TA-medlemmar och avser att stimulera till ökad omvårdnadsforskning inom ämnesområdet astma, allergi och KOL.

mkon

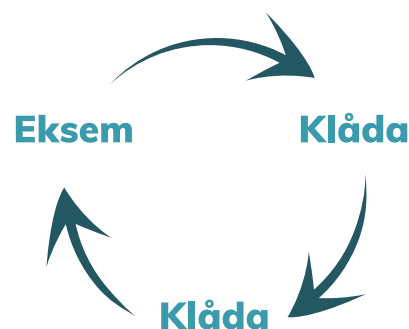
Vi skapar konferenser för inspirerande upplevelser där kunskap och gemenskap möts. Låt oss tillsammans skapa en konferens som inte bara informerar, utan också berör och engagerar!

www.mkon.se

Omvårdnad och behandling vid eksem

Som allergisjuksköterska är fokus på att ge adekvat patientutbildning och visa på en korrekt smörjteknik, såväl individbaserat som i grupp för barn respektive vuxna.

Målet med all eksembehandlingen är att patienten ska vara fri från klåda och inflammation i huden under så långa perioder som möjligt. Allergisjuksköterskans kunskaper om atopisk dermatit och patientens egenvårdsförmåga är centralt. En skriftlig, individuell behandlingsplan hjälper patienten att kontrollera och vid behov justera behandlingen med mjukgörande och lokalt inflammationsdämpande läkemedel, i första hand med kortikosteroid i tillräcklig styrka och mängd under tillräckligt lång tid för att uppnå läkning av inflammationen.

ACO

MAT-6333 2024/11

Miniderm Duo

**STÄRKER HUDBARRIÄREN
BÄTTRE ÄN MINIDERM¹**

FÖR BEHANDLING AV TORR HUD
VÄLTOLERERAD • SJÄLVKONSERVERAD

KOMBINATIONSFÖRPACKNINGAR FÖR BÄTTRE FÖLJSAMHET

Miniderm Duo finns även som kombinationsförpackning, innehållande en 500g pumpburk och 100g tub som är lätt att ta med sig. Ingår i läkemedelsförmånen.

1. Danby SG et al., Clin Exp Dermatol. 2022;47(6):1154-1164. Miniderm Duo 20 mg/g + 200 mg/g kräm (kارباميد + glycerol), OTC/Ff, ATC: D02AE51. Indikation: Torr hud hos vuxna och barn i alla åldrar. För fullständig förskrivarinformation och pris se www.fass.se. Datum för översyn av produktresumén: 2021-11-25. ACO Hud Nordic AB, Kistagången 20 B, Box 7009, 164 07 Kista. Tel. 08 590 029 00. www.aconordic.com

ACO

Omvårdnad vid astma & KOL

För att ställa diagnos på patienter med astma och KOL, samt att utvärdera diagnos och uppföljning, är spirometri och andra lungfunktionstester av största vikt.

För att kunna utföra en spirometriundersökning korrekt krävs god kunskap och evidensbaserad träning. Specialiserade sjuksköterskor inom astma-, allergi- och KOL är ovärderliga vid utredning och uppföljning av patienter med luftvägssymtom som exempelvis astma och KOL.

Spirometri används i huvudsak för diagnostik, uppföljning och preoperativ bedömning, samt i forskningssyfte.

Kommunikation, bemötande och samar-

bete vid spirometriundersökning har stor betydelse. Det är viktigt för sköterskan att beakta patientens situation och att ge patienten möjlighet att ställa frågor samt att uttrycka sin eventuella oro. Det ger också tillfälle till samtal om levnadsvanor och vilka hälsofrämjande åtgärder som kan rekommenderas.

Vi är stolta över vår historia inom lunghälsa

I årtionden har vi på AstraZeneca jobbat med lunghälsa. Redan 1987 kom vårt första läkemedel för astma och KOL. AstraZeneca har idag 13 läkemedel för behandling av lungsjukdomar, med alternativ från tidig prevention där vacciner hjälper till att förebygga luftvägsinfektion till mer avancerade behandling av olika lungsjukdomar.

Alla patienter med lungsjukdomar i Sverige ska nå sina behandlingsmål

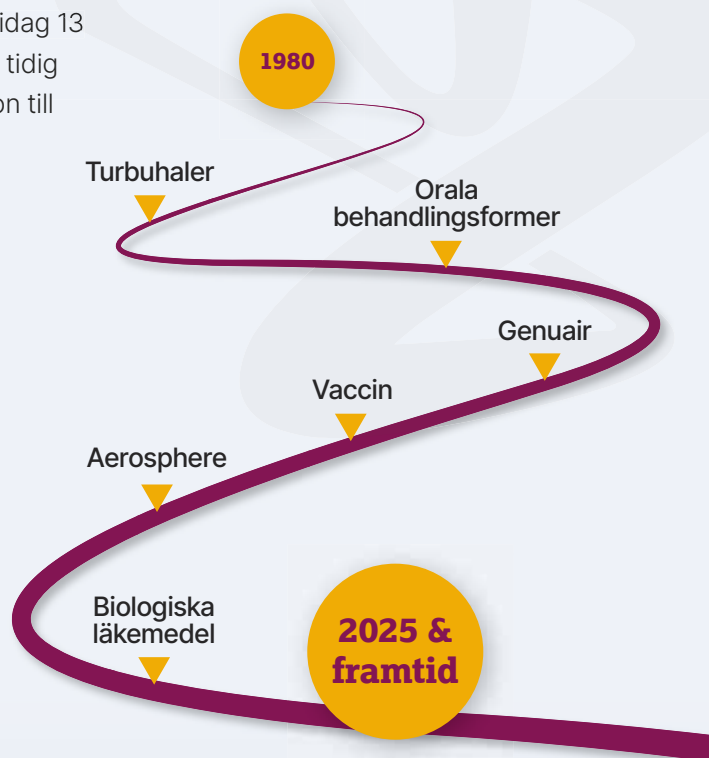
Vårt mål är att se till att varje individ som drabbats av lungsjukdom i Sverige får tillgång till de bästa möjliga behandlingsalternativen och resurserna. Genom att fokusera på varje patients unika behov och arbeta tillsammans med vården strävar vi efter att säkerställa att varje patient når sina behandlingsmål och uppnår en bättre livskvalitet.

Vi tror att detta uppnås genom att följa behandlingsriktlinjer med tydliga utfallsmått.

Innovation som drivkraft

Vi har ett starkt engagemang med pågående forskning i ett flertal områden inom lungsjukdomar. Flera av dessa studier bedrivs i Sverige och vi arbetar ständigt för att Sverige ska bibehålla och utveckla sin ställning som en stark Life Science-nation.

Det finns en koppling mellan en hållbar planet och friska människor. Därför värnar vi om miljön i alla delar av vårt arbete – från utveckling och produktion till information och patientsäker användning av våra läkemedel.

NEXThaler pulverinhalator vid astma och KOL

Med ett klick från NEXThaler kan du vara säker på att hela dosen har blivit avgiven¹⁻⁴

Inhalationsklicket betyder

- ✂ tillräcklig inhalationskraft⁵
- ✂ full avgiven dos^{1,2,4}
- ✂ inhalationsräknare^{1,2,4}
- ✂ bekräftelse för patienten^{1,2,5}

**EXTRAFINA
PARTIKLAR^{1,2}**

Ingen dos förloras – om patienten öppnar och stänger locket utan att inhalera, går dosen tillbaka till pulverbehållaren.¹

Ny hemsida om KOL! För patienter och anhöriga

På kolkollen.se finns det lättläst information om kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). Det går att göra ett självtest med fokus på tidiga symtom, läsa om vad som bör ingå i en behandlingsplan och lära sig hur man kan upptäcka en exacerbation tidigt. Det finns även råd om rökstopp och tips för att komma igång eller fortsätta vara fysiskt aktiv. Med ökad kunskap om KOL blir det lättare för patienten att hantera sjukdomen.

kolkollen.se

**NEXThaler
är enkel för
patienten!**

- 1. Öppna**
- 2. Inhalera**
- 3. Stäng**

Beställ material

chiesipro.se

Referenser:

1. Produktresumé Trimbow pulver NEXThaler, www.fass.se. 2. Produktresumé, Innovair pulver NEXThaler www.fass.se. 3. Buttini F., et al. J Aerosol Med Pulm Drug Deliv. 2016;29:167-17. 4. Corradi M., et al. Expert Opin Drug Deliv. 2014;11:1497-1506. 5. Chetta, A., et al. BMC Pulm Med 2021;21:65.

Innovair nexthaler® (beklometasondipropionat (vattenfritt)/formoterolfumaratdihydrat), 100/6 mikrogram per dos och 200/6 mikrogram per dos inhalationspulver. RX. (F) Subventioneras endast för patienter med regelbunden behandling av bronkialastma, när kombinationsbehandling (inhalationssteroid och långverkande beta₂-agonist) är lämplig. ATC-kod: R03AK08 Medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar, adrenergika, i kombination med kortikosteroider eller övriga medel, exkl. antikolinergika. **Indikationer:** Innovair nexthaler är indicerad för regelbunden behandling av bronkialastma, när kombinationsbehandling (inhalationssteroid och långverkande beta₂-agonist) är lämplig till patienter som inte uppnår adekvat symptomkontroll med inhalationssteroid och behovsmedicinering med inhalerad kortverkande beta₂-agonist. Innovair Nexthaler är indicerad för vuxna patienter. Innovair nexthaler 100/6 mikrogram per dos är även indicerad för symptomatisk behandling av patienter med svår KOL (FEV1 < 50% av förväntat normal) och tidigare upprepade exacerbationer och som har signifikanta symptom trots regelbunden behandling med långverkande bronkdilaterare. **Varningar & försiktighet:** Innovair nexthaler är inte avsedd för initial astmabehandling. Det rekommenderas att behandling trappas ut när behandlingen avbryts, behandlingen bör inte avslutas abrupt. **MAH:** Chiesi Farmaceutici S.p.A, Via Palermo 26/A, 43122 Parma, Italien. E-post: infonordic@chiesi.com. **För mer information och pris se www.fass.se.** Produktresumé översyn: 2023-02-10 (100/6 mikrogram per dos) respektive 2020-06-15 (200/6 mikrogram per dos).

Trimbow® (beklometasondipropionat/formoterol/glykopyrronium), 88 µg/5 µg/9 µg inhalationspulver. Rx. F. ATC-kod: R03AL09 Medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar, adrenergika i kombination med antikolinergika inkl. trippelkombinationer med kortikosteroider. **Indikation:** Underhållsbehandling hos vuxna patienter med måttlig till svår kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) som inte uppnår adekvat kontroll med en kombination av inhalationssteroid och långverkande beta₂-agonist eller en kombination av en långverkande beta₂-agonist och långverkande muskarin-antagonist. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne. **Varningar och försiktighet:** Är inte avsett för behandling av akuta episoder av bronkospasm eller en akut exacerbation av sjukdom. Omedelbara överkänslighetsreaktioner har rapporterats efter administrering. Paradoxal bronkospasm kan förekomma med omedelbar ökning av väsande andning och andnöd efter dosering. Den ska behandlas omedelbart med en snabbverkande inhalerad bronkdilaterare och och Trimbow ska sättas ut omedelbart. Plötslig eller progressiv försämring av symptomen är potentiellt livshotande och patienten ska genomgå akut medicinsk utvärdering. Det finns en ökad risk för pneumoni hos patienter med KOL som får inhalationssteroider. Systemiska effekter kan förekomma med inhalationssteroider, särskilt vid höga doser ordinerade under längre perioder. Behandling med beta₂-agonist kan orsaka potentiellt allvarlig hypokalemi, som riskerar att leda till negativa kardiovaskulära effekter. Glykopyrronium bör användas med försiktighet till patienter med trångvinkelglaukom, prostatahyperplasi eller urinretention. För att minska risken för orofaryngeal candidainfektion bör patienter uppmanas att skölja munnen, gurgla med vatten utan att svälja det eller borsta tänderna efter inhalation av den ordinerade dosen. Synrubbing kan rapporteras vid systemisk och topisk användning av kortikosteroider. Rekommendationen är att behandling inte bör avbrytas abrupt. **Graviditet och amning:** Som en försiktighetsåtgärd bör man undvika användning av Trimbow under graviditet och förlossning. Det finns inga relevanta kliniska data om användning av Trimbow under amning. E-post: infonordic@chiesi.com För fullständig förskrivarinformation och pris se www.fass.se. Datum för översyn av produktresumén 2025-02-13.

Innovair® NEXThaler®

beklometasondipropionat/formoterolfumaratdihydrat

Trimbow® NEXThaler®

beklometasondipropionat/formoterolfumaratdihydrat/
glykopyrronium

Fysisk aktivitet

En viktig arbetsuppgift för astma-, allergi- och KOL-sjuksköterskor är patientutbildning och att ge stöd till egenvård. Med utbildning och ökad tilltro till att klara av nya situationer kan patientens förmåga att hantera sjukdom och symtom öka. Patientutbildning minskar antalet akutbesök och sjukfrånvaro och ökar livskvaliteten.

Vården ska utgå från patientens behov, och patienten ska vara delaktig i sin vård och egenvård, enligt devisen personcentrerad vård. Sjuksköterskan behöver ha förståelse för patientens situation, självkänsla, motivation och vilja.

Stöd till egenvård

Stöd till egenvård är en strukturerad men personcentrerad och ofta mångsidig insats med målet att motivera, engagera och stödja patienter för att positivt anpassa hälsorelaterade beteenden och utveckla färdigheter för att bättre hantera sjukdom. Målet är att optimera och bevara fysisk hälsa, minska symtom och funktionsnedsättningar, öka känslomässigt och socialt välbefinnande samt livskvalitet.

Genom att främja en god relation med patienten, ökar möjligheten till motiverande samtal.

Sjuksköterskans roll är att fånga upp patientens behov för att kunna ge kunskap, motivationshöjande verktyg och stöd för att förbättra patientens hälsa. Det är betydelsefullt att arbeta med patientens egen målsättning och att sammanfatta allt i en individuell, skriftlig behandlingsplan.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet är en förutsättning för en god hälsoutveckling. Vilket läkarorganisationerna rekommenderar. Barn och ungdomar med astma bör få specifika träningsråd av astmasjuksköterska, läkare eller behandlande fysioterapeut.

För att patienten med astma eller KOL ska uppnå en god fysisk aktivitet krävs att astma/KOL-sjuksköterskan instruerat om uppvärmning, andningsträning och inhalationer.

Upptäck Zephyr® ventiler:

Mindre andfåddhet. Mer frihet.

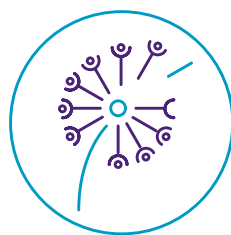
Endobronkiella ventiler är en bronkoskopisk behandling för att lindra hyperinflation, den primära orsaken till andfåddhet vid svår KOL/emfysem. Behandling med Zephyr-ventiler leder till förbättrad hälsostatus jämfört med enbart medicinering.

Andas lättare
Bli mindre andfådd med ökad lungfunktion¹

Få mer frihet
Gör fler saker på egen hand, som att bada, laga mat och städa¹

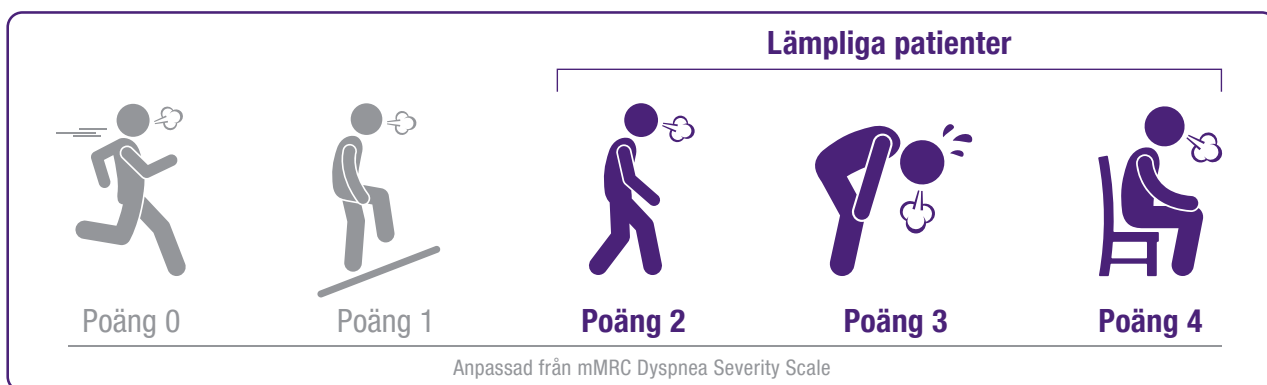
Njut mer av livet
Ha mer energi och återgå till favoritaktiviteter och socialt umgänge¹

Känn dig självsäkrare
När du lämnar hemmet och njuter av livet¹

Andfåddhet vid aktivitet eller vila:

Patienter som kan dra nytta av Zephyr-Ventiler

Skanna QR-koden för mer information om proceduren och patientkriterier eller besök www.pulmonx.com/sv

Skanna QR-koden för viktig säkerhetsinformation

Komplikationer av Zephyr Endobronchial Valve-behandlingen kan inkludera men är inte begränsade till pneumothorax, försämring av KOL-symtom, hemoptys, lunginflammation, dyspné och, i sällsynta fall, död.

1. Criner, G et al. Am J Resp Crit Care Med. 2018 Nov 1;198(9):1151-1164

© 2025 Pulmonx Corporation eller dess dotterbolag. Med ensamrätt. Alla registrerade varumärken här tillhör Pulmonx Corporation och dess dotterbolag. EUR-SV-2549-v1 Swedish Nursing Association Advert

zephyr[®]
by pulmonx

Den allergiska patienten. Ser du den om du har den i rummet?

Allergisk rinit är ett stort hälsoproblem som förutom de klassiska symtomen från näsa och ögon, även kan påverka sömn, kognition och humör. Det finns också en tydlig koppling till utveckling av komorbiditeter som t.ex. astma.¹ Det försämrar livskvaliteten och medför betydande samhällskostnader, inklusive ökad vårdbelastning, minskad produktivitet, fler sjukdagar och begränsningar i vardagen.²

Fler behandlingsalternativ med ALK SLIT-tabletter för att behandla orsaken till allergi³⁻⁵

SLIT (sublingual immunterapi) är allergivaccination i tablettform som tas en gång om dagen i tre år. I vår produktportfölj finns behandlingar för trädpollen, gräspollen och husdammskvalster.³⁻⁵

Läs mer om SLIT på alkpro.se

ITULAZAX

(Betula verrucosa)

Allergivaccination i tablettform
mot björkpollen

GRAZAX

(Phleum pratense)

Allergivaccination i tablettform
mot gräspollen

ACARIZAX

(Dermatophagoides pteronyssinus Derma-
tophagoides farinae)

Allergivaccination i tablettform
mot husdammskvalster

Referenser:

1. Brozek JL, et al. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines – 2016 revision. J Allergy Clin Immunol. 2017 Oct; 140 (4) : 950-8.).
2. Cardell et al. Primary Care Respir Med 2016; 26:published
3. ACARIZAX® produktresumé
4. GRAZAX® produktresumé
5. ITULAZAX® produktresumé

GRAZAX® (allergenextrakt, Phleum pratense) frystorkad sublingual tablett, 75 000 SQ-T. Rx, F Endast när bästa möjliga symtomdämpande behandling inte ger ett tillfredsställande resultat. Indikation: Sjukdomsmodifierande behandling av gräspolleninducerad rinit och konjunktivit hos vuxna och barn från fem år, med kliniskt relevanta symtom och diagnostiserade med ett positivt hudpricktest och/eller specifik IgE-test för gräspollen. Kontraindikationer: Överkänslighet mot något hjälpämne. Malignitet eller systemiska sjukdomar som påverkar immunsystemet. Inflammatoriska tillstånd i munhålan med svåra symtom. Okontrollerad eller svår astma (vuxna: FEV1 <70% / barn: FEV1 <80% av förväntade värdet efter adekvat farmakologisk behandling). Senaste översyn av produktresumén: 2024-12-20. För ytterligare information och priser se www.fass.se. ALK Nordic A/S, Danmark Filial, www.alk.se

▼ Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning.

GRAZAX® (allergenextrakt, Phleum pratense) frystorkad sublingual tablett, 75 000 SQ-T. Rx, F. Indikation: Vuxna för behandling av måttlig till svår allergisk rinit och/eller konjunktivit orsakad av pollen från den homologa björkgruppen (björk, al, avenbok, hassel, ek, bok). För patienter med en klinisk historia av symtom trots användning av symtomlindrande läkemedel och ett positivt sensibiliseringstest för pollen från den homologa björkgruppen (hudpricktest och/eller specifikt IgE-test).

Kontraindikationer: Överkänslighet mot något hjälpämne. FEV1 <70 % av det förväntade värdet (efter adekvat farmakologisk mbehandling) vid initiering av behandlingen. Svår astmaexacerbation eller okontrollerad astma under de 3 senaste månaderna före initiering. Aktiva systemiska autoimmuna sjukdomar (som inte svarar på behandling) och patienter med immundefekt, immunbrist eller immunsuppression. Malign neoplas med aktuell sjukdomsrelevans. Akut allvarig oral inflammation eller sår i munhålan. Senaste översyn av produ tresumén: 2025-01-09. För ytterligare information samt priser se www.fass.se. ALK Nordic A/S, Danmark Filial, www.alk.se

Utbildning i Sublingual immunterapi för er i primärvården

Vi tillhandahåller en halvdagsutbildning för mottagningar som vill börja behandla patienter med sublingual immunterapi. I utbildningen ingår bland annat immunologi, indikationer och kontraindikationer, uppstart av rutiner och praktiska moment i syfte att förbättra omhändertagandet och behandlingen av aktuell patientgrupp.

Läs mer om utbildningen på alkpro.se

Senaste översyn av produktresumén: 2024-01-26. För ytterligare information samt priser se www.fass.se. ALK Nordic A/S, Danmark Filial, www.alk.se

ACARIZAX® (allergenextrakt, Dermatophagoides pteronyssinus och Dermatophagoides farinae) frystorkad sublingual tablett, 12 SQ-HDM. Rx. F. Indikation: Vuxna 18-65 år med anamnes och ett positivt sensibiliseringstest för husdammskvalster (hudpricktest och/eller specifikt IgE-test) med minst ett av följande villkor:

- ihållande måttlig till svår rinit vid allergi mot husdammskvalster, trots användning av symtomlindrande läkemedel
- astma vid allergi mot husdammskvalster, som inte är välkontrollerad med inhalationssteroider och samtidig mild till svår rinit vid allergi mot husdammskvalster. Patientens astmastatus ska noga utvärderas innan behandlingen påbörjas.

Barn 5-17 år med anamnes och ett positivt sensibiliseringstest för husdammskvalster (hudpricktest och/eller specifikt IgE-test) med ihållande måttlig till svår rinit vid allergi mot husdammskvalster, trots användning av symtomlindrande läkemedel. Kontraindikationer: Överkänslighet mot något hjälpämne. FEV1 <70% av förväntade värdet (efter adekvat farmakologisk behandling) vid initiering av behandling. Svår astmaexacerbation senaste 3 månaderna. Vid astma och pågående akut luftvägsinfektion bör initiering av behandling skjutas upp. Aktiva eller dåligt kontrollerade autoimmuna sjukdomar, immundefekter, immunbrist, immunsuppression, eller maligna neoplastiska sjukdomar med aktuell sjukdomsrelevans. Akut, svår oral inflammation eller sår i munhålan. Senaste översyn av produktresumén: 2025-01-10.

För ytterligare information samt priser se www.fass.se. ALK Nordic A/S, Danmark Filial, www.alk.se

Bronkial provokationstest

Provocholine (metakolin) – artikelnummer 055212

- Provocholine läses som PD20. 20 % minskning från baslinjen
- Levereras i injektionsflaska av glas 20 ml med pulver 100 mg

Provocholine (metakolin), som är ett test för direkt provokation, är ett bra verktyg för att utesluta en astmadiagnos¹

Provocholine (metakolinklorid) 100 mg, pulver till lösning för nebulisator. Rx, EF.

Indikation: Endast avsett för diagnostik. Provocholine är avsett för vuxna och barn (5 år och äldre) kapabla att utföra reproducerbar spirometri för diagnos av icke-spezifisk bronkial hyperreaktivitet. Personerna behöver inte ha kliniskt uppenbar astma men en klinisk anamnes som tyder på tillståndet och med normal spirometri. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen eller andra parasymptomatiska medel. Hos barn yngre än 5 år. Kliniskt uppenbar astma, väsande andning eller med resultat vid eller under gränsen i andningsfunktionstester vid baslinjen (patienter med en baslinje-FEV₁ som är mindre än 60% av förväntat värde [hos vuxna och barn] och med en baslinje-FEV₁ mindre än 1,5 l [hos vuxna]). Patienter behandlade med betablockerare eftersom respons på metakolinklorid kan förstärkas eller förångas och patienten svarar kanske inte så bra på behandlingen som används för återställning av andning och lindring av symtom. Upprepad administrering av Provocholine via inhalation av doser högre än dosen som administreras under dagen för det diagnostiska testet. Bradykardi. Känd aortaaneurysm. Hjärtinfarkt eller stroke under de senaste tre månaderna. Okontrollerad hypertoni. Patienter med myastenia gravis som genomgår behandling med kolinesterashämmare. Nyligen genomgången ögonkirurgi eller risk för höjning av intrakraniellt tryck. Lungemboli. Graviditet. Amning. **Varningar och försiktighet:** Provocholine ska endast administreras genom inhalation. För att säkerställa säker och effektiv användning av provokationstestning bör patienter informeras om symtom som kan inträffa som ett resultat av testningen och hur man hanterar dem. Information om fullständig klinisk andningsanamnes ska inhämtas före provokationstestet med metakolin med tanke på förekomsten av falskt positiva testresultat med metakolin vid andra andningstillstånd, såsom efter influensa, infektioner i övre luftvägar eller immuniseringar, hos mycket unga eller mycket gamla patienter eller hos patienter med kroniska lungsjukdomar (cystisk fibros, sarkoidos, tuberkulos, kronisk obstruktiv lungsjukdom). Provokationstestning kan vara positiv hos patienter med allergisk rinit utan astma, hos rökare eller hos patienter exponerade för luftföroreningar. Det är nödvändigt att baslinjesspirometri är noggrann. Om baslinjesspirometri

Tabell för blandning av rätt koncentration

20 ml med pulver 100 mg	
Önsket koncentration	Tillsatt NaCl 9 mg/ml
16 mg/ml	6,25 ml
20 mg/ml	5 ml
32 mg/ml	3,125 ml
45,45 mg/ml	2,2 ml

Pris: 100 mg, 6 x 20 ml kr 3650,-.
Receptbelagd. Beställs på apotek.

För mer information !
eller broschyr
"Diagnosis of asthma":
post@birk-npc.com

DATC kod: V04CX03, Övriga diagnostiska medel

inte utförs eller mäts noggrant och den initiala FEV₁ är underuppskattad kommer kanske inte efterföljande minskningar efter inhalation av Provocholine-lösningar att detekteras, vilket resulterar i för höga doser och för stor bronkkonstriktion. Oacceptabla manövrer av provokationstestet med metakolin kan resultera i falskt positiva resultat. Administrering till patienter med epilepsi, kardiovaskulär sjukdom, vagotoni, magsår, sköldkörtelsjukdom, obstruktion i urinvägar eller andra tillstånd som kan påverkas negativt av ett kolinergt medel bör endast utföras om läkaren bedömer att nytta-riskförhållandet kan vara positivt för patienten. Administrering kan svår leda till bronkkonstriktion och minskning av andningsfunktionen. Patienter med luftvägshyperreaktivitet kan uppleva bronkkonstriktion med doser så låga som 0,031 mg/ml. Om svår bronkkonstriktion inträffar måste den omedelbart avhjälpas genom administrering av snabbverkande inhalerat bronkvidgande läkemedel (betaagonist). Patienter med astma är avsevärt känsligare för bronkkonstriktion inducerad av metakolin än friska personer. Försiktighet krävs för patienter med instabil astma. Provokationstestning för Provocholine får endast utföras under överinseende av en specialistläkare som är bekant med alla aspekter av provokationstestteknik med inhalation av metakolin, alla kontraindikationer, varningar och försiktighetsåtgärder samt hantering av andningssvikt. Läkaren som är ansvarig för testet måste gå till kontakta när testet utförs och vara tillgänglig omedelbart vid behov. Om läkaren utför testningen själv måste en annan person finnas tillgänglig för att hjälpa till vid behov. Patienten får aldrig lämnas obevakad under testet. Nödutrustning och akutläkemedel måste finnas omedelbart tillgängliga. Laboratoriepersonal med astma eller allergier ska vara särskilt försiktiga och vidta nödvändiga åtgärder vid hantering av materialet eller vid utförande av testet. Barn uppvisar troligen även positiva resultat på grund av icke-astmatisk ökad luftvägsresponsivitet, därför ska andra möjliga andningstillstånd också beaktas i detta sammanhang. **Datum för översyn av produktresumén:** 2020-06-08 **För ytterligare information se:** www.fass.se **För ytterligare upplysningar om detta läkemedel, kontakta lokal företrädare:** Birk NPC AS, Nydalsveien 28, 0484 Oslo, Norge post@birk-npc.com

Omvårdnad vid allergi

Vid allergi är egenvård av stor vikt. En viktig arbetsuppgift för astma-, allergi- och KOL-sjuksköterskan är patientutbildning och att ge stöd till egenvård.

Det är inte enbart sjuksköterskan som bedriver patientutbildning, utan det förutsätts samarbete i team. Sjuksköterskan är den som samordnar och initierar den strukturerade patientutbildningen och utbildar om bland annat allergenreducerande åtgärder och adrenalinpennor.

ASTA samarbetar med läkarorganisationer för information och utbildning, och medverkar just nu i en nationell allergisatsning som Socialstyrelsen driver utifrån ett regeringsuppdrag.

AIT – Allergen immunterapi

Studier har visat att behandling med AIT dämpar reaktionen av allergen i olika organ. De två olika behandlingar som används är:

Subkutan allergen immunterapi (SCIT)

Sublingual immunterapi (SLIT)

Kom ihåg att dina patienter med astma/KOL rekommenderas pneumokockvaccination.

De kan
läsa mer
på

pneumo.se

MSD SE

SE-NON-01542 01/2025

Omvårdnad vid kvalsterallergi och astma

För patienter med astma och kvalsterallergi behöver allergenreducerande åtgärder i hemmet utföras, ofta i samråd med allergisjuksköterskan

Astma- och allergisjuksköterskan ska informera om miljöanalys, kvalstersanering och andra allergenreducerande åtgärder samt informera om vikten av välfungerande ventilation i hemmet. Sjuksköterskan kan vid behov göra hembesök hos patienten.

Om tillgång till allergikonsult finns är det också en viktig kontakt.

Allergisjuksköterskan är en viktig part i dialogen kring val av behandlingsmetod liksom utförande av exempelvis immunoterapi.

Effektiv behandling av allergiska sjukdomar som astma och atopisk dermatit

Alldeles för många lider av allergiska sjukdomar som astma och atopisk dermatit. TLA (Temperaturreglerat laminärt luftflöde) är en effektiv behandling som eliminerar de allergen och partiklar som driver sjukdomen från den sensibiliserade patientens andningszon.*

TLA-behandling är bevisat effektiv i en rad studier, och är kostnadseffektiv, utan farmakologiska biverkningar. Det pågår även spännande studier på TLA-behandling för barn som vi snart hoppas se resultaten av.

Airsonett TLA

- Färre försämringsepisoder^{1,2}
- Förbättrad kontroll av astma och eksem^{1,3,4,5,6}
- Förbättrad livskvalitet^{3,4,5}
- Fri från medicinska biverkningar^{1,2,3,4,5,6}
- Kostnadseffektiv^{7,8}

Kontakta oss

airsonett.eu/sv

Airsonett[®]
A Breath of New Life

* Domis et al, 2024. 1: Schauer et al, 2: Wang et al; 3: Boyle et al, 4: Pedroletti et al, 5: Gore C et al, 6: Traidl et al, 7: Brazier et al, 8: Chauhan et al

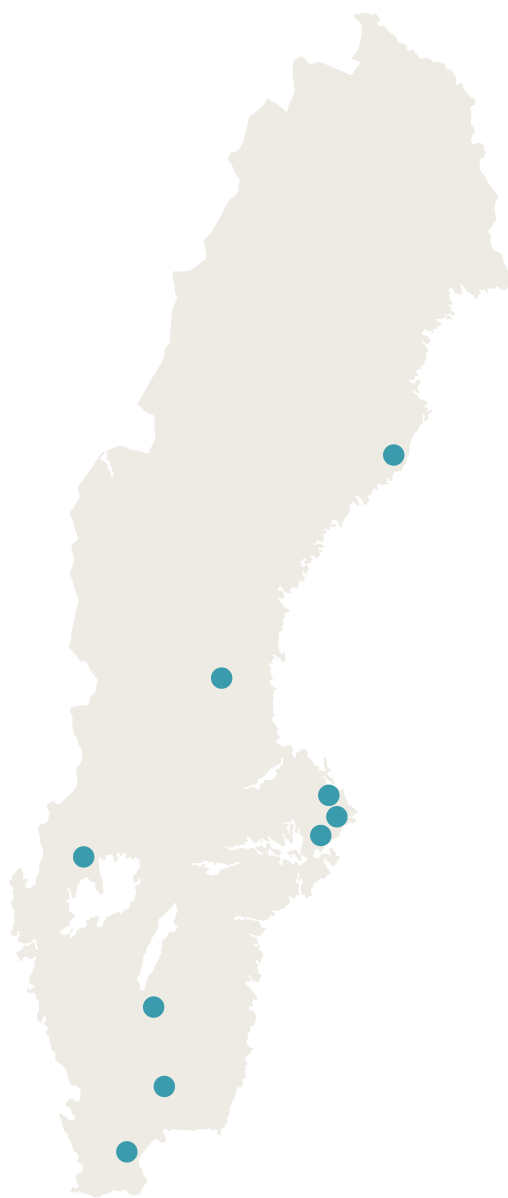
Allergikonsulent

En allergikonsulent agerar som en länk mellan patient, sjukvård och samhälle.

En allergikonsulent kan erbjuda:

- Hembesök efter remiss från behandlande läkare
- Individbaserade besök på förskola, skola efter remiss från behandlande läkare eller skolhälsovård, alternativt rektorskontakt
- Allergirond på förskola, skola eller arbetsplats
- Utbildningar inom allergi, astma och kost till förskolor och skolor och dess personal, samt miljöinspektörer och allmänheten

Det finns 8,5 allergikonsulenter i Sverige idag

FÖR BÄTTRE UTSIKTER*

Dupixent är ett biologiskt astmaläkemedel som minskar exacerbationer, förbättrar lungfunktion och begränsar OCS-behov hos patienter med svår astma¹

* Dupixent® (dupilumab) 200 mg reducerar frekvens av årliga exacerbationer vs.SOC med 69% (0,33 vs.1,057, nominellt p-värde <0,0001, patienter med FeNO ≥50 ppb, N=1902).¹ Dupixent 200 mg ökar lungfunktionen (FEV1) med 590 ml från baseline, 380 ml vs.SOC (nominellt p-värde <0,0001, patienter med FeNO ≥50 ppb, N=1902).¹ Dupixent 300 mg kan reducera OCS-dosen med 77% från baseline med bibehållen astmakontroll (motsvarande reduktion för SOC var 43%) (nominellt p-värde <0,0001, patienter med FeNO ≥25 ppb, N=210).¹

Ref. 1. Produktresumé för DUPIXENT, 2024.

DUPIXENT®
(dupilumab)

- Ta del av våra nyhetsbrev om astma och KOL
- Lyssna på vår medicinska podcast en kvart om typ 2
- Ta del av våra webinarer inom astma och KOL

I podcasten **"ett samtal om typ 2"** delar landets främsta specialister inom typ 2-inflammation med sig av sin kunskap och erfarenhet till dig om bland annat jobbar med astma och KOL.

Scanna QR-koden för att ge ditt samtycke till digital kommunikation från Sanofi inom området astma och KOL.

Dupixent® (dupilumab) 200mg och 300mg, injektionsvätska, lösning i förfylld spruta och förfylld injektionspenna. Rx, (F), D11AH05 **Indikation: Astma vuxna och ungdomar samt barn 6 till 11år:** Dupixent är också indicerat för vuxna, ungdomar och barn (från 6 år), som tillägg till underhållsbehandling vid svår astma med typ 2-inflammation, som kännetecknas av förhöjda nivåer av blodeosinofiler och/eller förhöjd kväveoxidhalt i utandningsluften (FeNO), som är otillräckligt kontrollerad trots hög dos, (medel till hög dos för barn 6-11 år) inhaled kortikosteroid (ICS) i kombination med ett annat läkemedel för underhållsbehandling. **Kronisk rinosinuit med näspolyper vuxna:** Dupixent 300mg är även indicerat för vuxna som en tilläggsbehandling till nasala kortikosteroider för behandling av svår kronisk rinosinuit med näspolyper, för vilka behandling med systemiska kortikosteroider och/eller kirurgi inte gett tillräcklig effekt. **Kroniskt obstruktiv lungsjukdom vuxna:** Dupixent 300mg är indicerat som tillägg till underhållsbehandling vid okontrollerad kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) som kännetecknas av förhöjda nivåer av blodeosinofiler, hos vuxna som får en kombination av en inhaled kortikosteroid (ICS), en långverkande beta-2-receptoragonist (LABA) och en långverkande muskarinreceptorantagonist (LAMA) eller en kombination av en LABA och en LAMA om ICS inte är lämpligt. **Varning och försiktighet:** Patienter med astmakomorbiditet ska inte justera eller avsluta astmabehandlingen utan att först konsultera sin läkare. För ytterligare säkerhetsinformation samt information om pris och förpackning, se www.fass.se. **Kontaktuppgifter:** Sanofi AB, Box 30052, 104 25 Stockholm, www.sanofi.se. Vid frågor om våra läkemedel kontakta: infoavd@sanofi.com. Datum för senaste översynen av produktresumé: november 2024. **Dupixent ingår i läkemedelsförmånen** för patienter med otillräckligt kontrollerad astma trots underhållsbehandling med högdos inhalationskortikosteroider i kombination med ett annat läkemedel och: • som kännetecknas av förhöjda nivåer av eosinofiler och FeNO eller • antingen behandling med perorala kortikosteroider (OCS) i doser som ger ökad risk för biverkningar eller när OCS är kontraindicerat. Dupixent ingår inte i läkemedelsförmånen för patienter med kronisk rinosinuit med näspolyper. Dupixent ingår inte heller i läkemedelsförmånen för patienter med eosinofil esofagit eller kroniskt obstruktiv lungsjukdom.

Mataallergi

Födoämneskänslighet är ett växande folkhälsoproblem som drabbar människor i alla åldrar. Matprovokationer är ett viktigt verktyg som används för att bekräfta diagnos, för att få kunskap om symtomyttringar och för att få veta om ett eliminerat livsmedel kan återintroduceras i kosten.

Matprovokationer kan utföras på olika sätt, beroende på allvarlighetsgraden på symtomyttringar. Här är allergisjuksköterskan en viktig part för att utbilda patient och anhöriga, förbereda provokationen ofta i samråd med dietist och läkare.

ASTA har utarbetat en vägledning för ökad kunskap om omvårdnadsaspekter vid öppna matprovokationer inom specialistvård. Alla patienter som genomgår en matprovokation ska få en god och likvärdig vård, vilket leder till ökad patientsäkerhet.

Rökslutarstöd

Rökning är ett folkhälsoproblem som orsakar ohälsa, sjukdom och för tidig död.

Rökavvänjning är en av sjukvårdens mest kostnadseffektiva behandlingar, och astma/KOL-sjuksköterskan kan vara till stor hjälp för patienter som behöver stöd och hjälp med rökavvänjning.

Om astma/KOL-sjuksköterskan inte har möjlighet att hålla rökslutarutbildning kan remiss skickas till annan vårdgivare.

Certifierade mottagningar

ASTA arbetar för att skapa en certifiering för astma-, allergi- och KOL-mottagningar inom primärvården, för att garantera omhändertagandet av patienter på ett kvalitetssäkrat sätt med kvalificerad personal.

Syftet med certifieringen är att:

- stödja astma-, allergi- och KOL-mottagningarna i deras arbete att upprätthålla en strukturerad arbetsform
- säkerställa kvaliteten i vården av patienter med astma, allergi och KOL inom primärvården, både inom offentlig och privat verksamhet

Målet för all behandling av astma, allergi och KOL är att patienterna ska uppnå kontroll över sin sjukdom. Patienterna bör erbjudas återbesök med regelbunden frekvens, enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Globala målen

ASTA jobbar i enlighet med FN:s globala mål för en hållbar utveckling, specifikt med mål nummer:

